

KODEKS ETYCZNY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA PSYCHOANALITYCZNEGO

Spis treści

- Część I. Zakres stosowania Kodeksu Etycznego
- Część II. Relacje z pacjentem. Podstawowe wartości
- Część III. Aktywność naukowa
- Część IV. Aktywność dydaktyczna
- Część V. Relacje wewnątrz oraz poza PTPa
- Część VI. Zapytania i skargi

PREAMBUŁA

Kodeks Etyczny Polskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego (PTPa) odzwierciedla wartości humanistyczne, zasady psychoanalityczne oraz obowiązki zawodowe psychoanalityków wobec pacjentów, kolegów, instytucji i społeczeństwa.

Powołaniem psychoanalityka jest niesienie pomocy, a dobro pacjentów jest wartością nadrzędną.

Lecząc pacjentów, każdy psychoanalityk rozwija własną technikę pracy w ramach ogólnej metody psychoanalitycznej. Istnieją jednak pewne fundamentalne standardy, które muszą respektować wszyscy psychoanalitycy. Standardy te opisuje niniejszy Kodeks.

Psychoanalityk ma na uwadze, że jest reprezentantem swojego zawodu oraz Polskiego Towarzystwa Psychoanalitycznego, a jego zachowanie może być podstawą kształtowania opinii o psychoanalizie jako dyscyplinie zawodowej. Psychoanalityk jest również świadom, że łamanie zasad etycznych może przynosić uszczerbek dla reputacji nie tylko jemu samemu, ale i psychoanalizie lub kolegom psychoanalitykom, a także wyrządzać szkodę pacjentom.

Zawarte w niniejszym Kodeksie Etycznym wartości oraz normy tworzą wspólny punkt odniesienia i ujednoczone zasady, które umożliwiają utrzymywać wysokie standardy pracy członków PTPa.

CZEŚĆ I. ZAKRES STOSOWANIA KODEKSU ETYCZNEGO

A. Osoby zobowiązane do stosowania Kodeksu

1. Niniejszy Kodeks ma zastosowanie wobec:
 - a. członków psychoanalityków PTPa,
 - b. wszystkich kandydatów PTPa biorących udział w formalnym szkoleniu w zakresie psychoanalizy prowadzącym do uzyskania członkostwa w PTPa oraz
 - c. pracowników administracyjnych.
2. W niniejszym Kodeksie terminy „psychoanalityk”, „analityk” oraz „członkowie PTPa” stosuje się do wszystkich członków PTPa, zarówno licencjonowanych psychoanalityków, jak i kandydatów pozostających w szkoleniu. Kandydatom PTPa uczestniczącym w analizie szkoleniowej przysługują takie same prawa jak wszystkim pacjentom.
3. W niniejszym Kodeksie stosuje się przyjętą w polszczyźnie formę męską, ale dotyczy ona też kobiet.

B. Zakres

1. Niniejszy kodeks odnosi się wyłącznie do kwestii etycznych. Pozostałe uregulowania PTPa dotyczące kwalifikacji do szkolenia, jego przebiegu i zakończenia oraz monitorowania rozwoju zawodowego zostały zapisane w Statucie PTPa, regulaminie szkolenia oraz regulaminie Komisji Szkoleniowej.
2. Niniejszy Kodeks odnosi się również do psychoanalizy dzieci i młodzieży oraz związanych z tym zasad, w tym zasady poufności, dobrowolności czy płatności. W Kodeksie owe zasady poprzedzone są słowem: „Niepełnoletni”. Zwrot „rodzic/opiekun” oznacza osobę lub osoby, które prawnie odpowiedzialne są za osobę niepełnoletnią.

CZĘŚĆ II. PODSTAWOWE WARTOŚCI

A. Prawa Człowieka

Psychoanalityk nie może uczestniczyć ani przyczyniać się do naruszenia podstawowych praw człowieka, określonych w Deklaracji Praw Człowieka ONZ oraz wewnętrznej Polityce Zakazu Dyskryminacji w IPA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Psychoanalityczne).

B. Dobrowolność

1. Leczenie psychoanalityczne dla jest dobrowolne, a pacjent może w dowolnym momencie przerwać leczenie, rozpocząć inną terapię bądź zwrócić się o inną poradę.
2. Zakończenie analizy następuje zazwyczaj za obopólną zgodą. W przypadku podjęcia przez psychoanalityka decyzji o przerwaniu leczenia, należy zwrócić uwagę na potrzeby pacjenta w zakresie leczenia oraz na uzasadnione żądania informacji dotyczące możliwych alternatywnych form leczenia innych psychoanalityków oraz specjalistów.
3. W przypadku gdy leczenie psychoanalityczne podejmuje niepełnoletni, psychoanalityk musi ustalić ramy pracy analitycznej i warunki kontraktu nie tylko z jego rodzicami lub opiekunami, lecz również z samym pacjentem, formułując je w sposób odpowiedni do wieku dziecka.
4. Gdy psychoanalizę podejmuje osoba powyżej 16 lat, należy starannie rozważyć zasadność zaangażowania rodziców lub opiekunów w leczenie, podejmując decyzję indywidualnie w odniesieniu do każdego przypadku.
5. Leczenie psychoanalityczne w żadnym razie nie może być realizowane pod presją ze strony instytucji lub osób dorosłych decydujących w imieniu

małoletniego. Analityk ma moralny obowiązek stać w obronie praw małoletniego.

C. Transparentność finansowa

1. Rozpoczynając leczenie, psychoanalityk zobowiązany jest wyraźnie przedstawić pacjentowi ramy pracy psychoanalitycznej (setting) i ustalić warunki kontraktu.
2. Wszelkie opłaty oraz inne ustalenia finansowe muszą być jawne oraz uznane przez pacjenta przed rozpoczęciem analizy lub w przypadku zmian w zakresie opłat, przed ich wejściem w życie.
3. Pomiędzy psychoanalitykiem a pacjentem nie mogą mieć miejsca żadne inne transakcje finansowe. Niedopuszczalne są jakiegokolwiek przedsięwzięcia czy interesy z pacjentem.
4. W odniesieniu do niepełnoletnich obowiązują zasady, o których mowa w pkt C.1 - C.3 powyżej. Kwestie finansowe ustalane są z rodzicem/opiekunem prawnym.

D. Szacunek i uczciwość

1. Pacjent musi być traktowany z szacunkiem.
2. Psychoanalityk musi mieć na uwadze, zarówno w trakcie analizy, jak i po jej zakończeniu, nierówny układ sił pomiędzy analitykiem a analizowanym. Psychoanalityk nie może działać w sposób naruszający autonomię pacjenta lub byłego pacjenta.
3. Psychoanalityk musi zachować powściągliwość w kontakcie fizycznym, werbalnym i interpersonalnym z pacjentem oraz z członkami jego rodziny, również po zakończeniu leczenia.
4. Analityk w trakcie leczenia może kontaktować się z osobami trzecimi wyłącznie za zgodą pacjenta. Wyjątek od tej reguły stanowią takie sytuacje, jak: zwrócenie się do innego psychoanalityka o konsultację lub superwizję, psychoanaliza dzieci, prowadzenie pacjenta, który jest psychotyczny lub hospitalizowany. Wszelkie wyjątki należy starannie rozważyć i w razie potrzeby skonsultować z kolegami. Psychoanalityk musi potrafić wskazać w każdej chwili podstawy merytoryczne takiego wyjątku.
5. W trakcie leczenia psychoanalityk nie może nawiązywać z pacjentem ani z członkiem jego rodziny, czy inną bliską pacjentowi osobą, kontaktu o charakterze seksualnym w żadnej formie: fizycznej czy werbalnej. To samo dotyczy kandydatów i osób superwizowanych przez psychoanalityka.
6. Psychoanalityk nie może wprowadzać w błąd pacjenta ani jego rodziny, ani angażować się w żadne działania o charakterze nadużycia, oszustwa lub wymuszenia.

7. Zasady, o których mowa w punktach od D.1. do D.6., powyżej obowiązują również w odniesieniu do niepełnoletnich. Stosunki seksualne z rodzicem/opiekunem pacjenta niepełnoletniego są niedopuszczalne.

E. Poufność

1. Psychoanalityk lub kandydat zobowiązany jest traktować wszystko, co wie od pacjenta, jako tajemnicę zawodową. W każdej sytuacji należy zachować anonimowość pacjenta, chyba że sam pacjent wyraża zgodę na ujawnienie swoich personaliów lub jest to konieczne ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia pacjenta lub osoby trzeciej.
2. Psychoanalityk ponosi odpowiedzialność za zachowanie poufności dokumentacji i danych osobowych zebranych podczas psychoanalizy. Analityk przechowuje dokumentację w sposób uniemożliwiający dostęp osobom nieupoważnionym.
3. Analityk, korzystając z pomocy personelu pomocniczego bez pełnych kwalifikacji (np. asystenci, studenci, pielęgniarki itp.), odpowiada za realizację zasad etyki zawodowej.
4. W odniesieniu do niepełnoletnich obowiązują zasady, o których mowa w pkt E.1 – E.3 powyżej, a dodatkowo:
 - a. W przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie poważnym uszkodzeniem ciała pacjenta bądź też istnieje ryzyko samobójstwa, psychoanalityk musi podjąć odpowiednie kroki, łącznie z poinformowaniem o zagrożeniu rodzica/opiekuna, za cenę złamania zasady poufności.
 - b. Przypadki znęcania się nad dzieckiem powinny być zgłaszane odpowiednim organom państwowym.
 - c. W przypadku gdy nieletni łamie prawo, a analityk uzna, że opowiedzenie się po stronie prawa może w poważnym stopniu utrudnić leczenie bądź też w poważny sposób być szkodliwe dla niepełnoletniego pacjenta, może powstrzymać się od powiadamiania organów państwowych.
 - d. Psychoanalityk powinien chronić poufność niepełnoletniego pacjenta jednocześnie biorąc pod uwagę konkretną sytuację kliniczną oraz wiek i stadium rozwojowe swojego pacjenta wraz z koniecznością rzetelnego informowania rodzica/opiekuna oraz innych profesjonalistów.

F. Profesjonalizm

1. Psychoanalityk musi stale dążyć do doskonalenia zawodowego. Ma to na celu utrzymanie odpowiedniego standardu praktyki zawodowej i aktualnej wiedzy na temat istotnych nowości zawodowych i naukowych.
2. Ukończenie własnej psychoanalizy należy do wymogów etycznych w zawodzie psychoanalityka. Rekomenduje się psychoanalitykom licencjonowanym korzystanie z superwizji, a psychoanalitycy kandydaci obowiązkowo się jej poddają.

3. Psychoanalityk ma obowiązek zasięgnąć porady starszego, doświadczonego kolegi w przypadku, gdy ma wątpliwości co do swej zdolności do wykonywania zawodu. Analityk ma również obowiązek informowania i pomocy koledze, w sytuacji, gdy zdolność kolegi do wykonywania swoich obowiązków zawodowych wydaje się osłabiona.
4. Psychoanalityk nie może podejmować pracy, jeśli w wyniku choroby lub wieku nie jest zdolny do dokonywania odpowiedniej oceny sytuacji lub wykonywania odpowiednich czynności.
5. Psychoanalityk podejmuje się jedynie tych czynności zawodowych, do których posiada kwalifikacje potwierdzone odpowiednim szkoleniem i doświadczeniem praktycznym.
6. Psychoanalityk powinien zadbać, aby pacjenci, w razie jego śmierci lub nieoczekiwanej niedostępności, zostali o tym fakcie poinformowani wraz z podaniem alternatywnych możliwości leczenia. Rekomenduje się deponowanie listy pacjentów u dwóch zaufanych psychoanalityków licencjonowanych.
7. Dobrą praktyką jest posiadanie danych teleadresowych do osoby/osób bliskich pacjenta w celu kontaktu w razie zagrożenia zdrowia lub życia pacjenta.
8. Psychoanalityk nie może pracować, jeśli znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

Część III.

Aktywność naukowa

Psychoanalityk prowadzący badania psychoanalityczne powinien kierować się następującymi zasadami:

1. Analityk podejmując tematy do badań kieruje się wartościami etycznymi. Dobiera tematy badań tak, aby działać na rzecz pacjentów i społeczeństwa. Przed rozpoczęciem badania wnikliwie analizuje możliwe negatywne konsekwencje wyników badań dla pacjentów i społeczeństwa.
2. Analityk jest odpowiedzialny za dobór metod badawczych, które będą zarówno etyczne jak i umożliwiające uzyskanie wiarygodnych wyników. Analityk rzetelnie formułuje wyniki i wnioski z badań oraz w tej kwestii nie ulega żadnym naciskom osób trzecich.
3. Analityk przedstawia rzetelne i prawdziwe informacje na temat źródeł, z których korzystał. Analityk szanuje prawa autorskie innych osób i nie zataja pomocy oraz konsultacji innych specjalistów.
4. Kiedy materiał z analizy pacjenta wykorzystywany jest do celów naukowych, należy jak najstaranniej zadbać o to, by zapewnić poufność informacji i całkowitą anonimowość pacjenta, niezależnie od jego zgody na publikację.

Analitik usuwa z materiału informacje, które mogą się przyczynić do identyfikacji osób uczestniczących w badaniu.

5. Psychoanalityk jest zobowiązany zadbać, aby wszelkie materiały dotyczące pacjentów pozostały tajne nie tylko za życia analityka, lecz również po jego śmierci.

Część IV.

Aktywność dydaktyczna

Psychoanalityk pełniący funkcję nauczyciela powinien kierować się następującymi zasadami:

1. Analitik, przekazując wiedzę, powinien zachować profesjonalizm i neutralność własnych opinii i zaznaczyć, kiedy prezentuje osobisty punkt widzenia. Jednocześnie analitik jest zobowiązany do znajomości innych stanowisk oraz rzetelnego ich przedstawienia.
2. Analitik, przekazując wiedzę, powinien kłaść nacisk na etyczne aspekty wykonywania zawodu. Analitik powinien uwrażliwiać na dylematy etyczne i przekazywać prawidłowe wzorce do praktycznego postępowania w takich sytuacjach.
3. Analitik ma świadomość, że podczas superwizji i przekazywania wiedzy praktycznej ma wpływ na postawy zawodowe i podejście swoich uczniów do pacjentów. W związku z powyższym działa w poczuciu odpowiedzialności.

CZĘŚĆ V.

RELACJE WEWNĄTRZ I POZA PTPa

A. Zasady obowiązujące wewnątrz PTPa

1. Analitik traktuje z szacunkiem technikę pracy i zachowania innych analityków. Analitik jest zobowiązany z rozwagą oceniać techniki innych analityków i umieć odróżnić błędy od różnic w technice pracy. Należy również odróżniać chwilowe zakłócenie techniki pracy czy właściwej uwagi analitycznej wynikające z dynamiki relacji analitycznej od świadomych zaniedbań lub płynnych standardów zachowania.
2. Analitik traktuje z szacunkiem innych psychoanalityków. Przedstawianie psychoanalizy lub kolegów po fachu w złym świetle czy umyślnie deprecjonowanie kłóci się z etyką zawodową. Niniejsze postanowienie nie może być interpretowane jako ograniczenie konstruktywnej krytyki, o której mowa w pkt 3 poniżej.

3. Psychoanalityk ma prawo wyrażać krytyczne opinie o poszczególnych aspektach teorii czy metody psychoanalitycznej, powinny to być jednak wypowiedzi rzetelne i merytoryczne.
4. Komisje i ciała obradujące wewnątrz PTPa kierują się zasadą zachowania poufności. Tajność obrad ma sprzyjać zachowaniu swobody wypowiedzi i głosowania. Żadnym osobom postronnym, w tym również osobie będącej przedmiotem obrad, nie należy ujawniać treści dyskusji, w szczególności:
 - a. w zakresie spraw dotyczących wszelkich ocen rozwoju zawodowego kandydatów i członków, poza sytuacjami, kiedy decyzja powinna zostać ogłoszona, zgodnie z regulaminem danej komisji;
 - b. gdy zachodzi konieczność oceny krytycznej poszczególnych osób, w szczególności, gdy aplikują one na status kandydata, członka albo starają się o pełnienie funkcji w Towarzystwie.
5. Oceny dokonywane w ramach prac poszczególnych Komisji muszą być rzetelne, podejmowane w oparciu o informacje odpowiadające prawdzie. Należy starannie oddzielać fakty od opinii.

B. Zasady obowiązujące poza PTPa

1. Zachowanie postawy etycznej oraz stała uważność w tym obszarze jest obowiązkiem każdego psychoanalityka, nie tylko w życiu zawodowym, ale i osobistym, niezależnie od tego w jakiej roli występuje.
2. Analityk traktuje z szacunkiem innych profesjonalistów, przedstawicieli instytucji lub członków społeczeństwa. Zachowania lub wypowiedzi pomawiające, tj. niezgodne z prawdą wypowiedzi mogące poniżyć daną osobę w opinii publicznej lub narazić ją na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub funkcji są nieetyczne.
3. Komisja Etyczna zbada czy psychoanalityk, który został usunięty z listy członków lub zawieszony w prawach członka jakiegokolwiek innego towarzystwa (np. Izby Lekarskiej), naruszył Kodeks Etyczny PTPa.
4. Komisja Etyczna zbada, czy psychoanalityk, który dopuścił się czynu zabronionego, naruszył Kodeks Etyczny PTPa.

C. Wskazówki dla personelu administracyjnego

Personel administracyjny PTPa w relacjach z pacjentami, osobami aplikującymi do Towarzystwa, kandydatami oraz osobami z zewnątrz kieruje się następującymi zasadami:

1. Członkowie personelu administracyjnego kierują się zasadą szacunku jako zasadą naczelną.

2. Wszelkie informacje o pacjencie oraz informacje uzyskane od niego są ściśle poufne. Podstawową zasadą jest zachowanie anonimowości pacjenta. Żadne rozmowy o pacjencie z osobami trzecimi nie mogą mieć miejsca, z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to niezbędne z racji zawodowych, przy czym decydować o tym może wyłącznie licencjonowany psychoanalityk.
3. Jeżeli przekazanie pewnych informacji o pacjencie jest niezbędne dla celów szkoleniowych, należy ze szczególną starannością zadbać o to, by zapewnić poufność i ścisłą anonimowość.

CZĘŚĆ VI. ZAPYTANIA I SKARGI

A. Składanie zapytań i skarg

A1. Składanie zapytań lub skarg

1. Każda osoba może złożyć skargę lub zapytanie.
 - a. Skarga kwestionuje działania (lub zaniechania) zawodowe psychoanalityka będącego członkiem PTPa.
 - b. Zapytanie ma na celu uzyskanie interpretacji zasad lub opinii doradczej w sprawie zasad etycznych.
2. Wymaga się, aby skargi i zapytania miały charakter imienny, tj. aby były podpisane przez osobę składającą. Dane osobowe składającego skargę lub zapytanie są objęte poufnością zgodnie z pkt A4. „Poufność” oraz B3. „Zawiadomienie członka, którego skarga dotyczy”.
3. Skargi anonimowe Komisja Etyczna pozostawia bez rozpoznania. Skargi te są archiwizowane przez okres 4 lat od końca roku, w którym wpłynęły do PTPa.
4. Skargi i zapytania składane są pisemnie:
 - a. pocztą lub kurierem za pokwitowaniem odbioru na adres siedziby PTPa, w kopercie z wyraźnym dopiskiem „Do rąk Komisji Etycznej”;
 - b. pocztą elektroniczną na adres Przewodniczącego Komisji Etycznej. Plik powinien być zaszyfrowany a kod przesłany w osobnej wiadomości.

A2. Troska o dobro wspólne

1. Składanie zapytań lub skarg jest wyrazem troski o dobro pacjenta, wysokie standardy etyczne środowiska zawodowego psychoanalityków, jego dobre imię a także dobre imię PTPa.
2. Działania odwetowe wobec osoby składającej skargę lub zapytanie naruszają dobra tej osoby, dobro pacjenta, a także interes wspólny środowiska zawodowego psychoanalityków, jakim jest dążenie do zachowania wysokich standardów pracy oraz eliminowanie nieprawidłowości. Działania odwetowe stanowią naruszenie zasad etyki.
3. Skargi powinny być składane w poczuciu odpowiedzialności. Skarga jest złożona w poczuciu odpowiedzialności, jeśli osoba składająca miała uzasadnione przekonanie, że okoliczności wskazane w skardze są prawdziwe w chwili jej składania.
4. Świadome podanie w skardze lub zapytaniu informacji nieprawdziwych lub zatajenie informacji przez członka PTPa lub pracownika administracyjnego

stanowi naruszenie zasad etyki. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Zarząd może wówczas żądać zwrotu kosztów poniesionych przez PTPa oraz inne strony.

A3. Bezstronność

1. Uchwały w sprawie skarg i zapytań podejmowane przez Komisję Etyczną, Zarząd lub Walne Zgromadzenie podejmowane są w składzie zapewniającym bezstronne rozpatrzenie sprawy.
2. Członek organu podejmującego uchwałę w przedmiocie skargi lub zapytania podlega wyłączeniu, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, w szczególności, gdy rozstrzygnięcie mogłoby wpływać na jego interes lub interes osoby mu bliskiej.
3. Członek danego organu ujawnia okoliczności, o których mowa w pkt 2 powyżej, przekazując pisemną informację przewodniczącemu organu, a następnie powstrzymuje się od podejmowania czynności w sprawie.
4. Wyłączenie może nastąpić na żądanie członka organu, z inicjatywy przewodniczącego danego organu albo na wniosek osoby, której skarga dotyczy lub wniosek osoby skarżącej.
5. Decyzję w przedmiocie wyłączenia podejmuje organ, przed którym sprawa się toczy. W podjęciu decyzji udziału nie bierze członek, którego dotyczą okoliczności wskazane w pkt 2 powyżej. Decyzja jest ostateczna.

A4. Poufność

1. Informacje zawarte w zapytaniach oraz skargach, w tym dane osobowe, mają charakter poufny. Zapytania oraz skargi będą rozpatrywane z uwzględnieniem ich poufnego charakteru.
2. Członkowie Komisji Etycznej, a także inne osoby, które w ramach swoich obowiązków posiadają dostęp do informacji poufnych podlegają obowiązkowi zachowania ich w tajemnicy. Obowiązek poufności zachowuje ważność także po zakończeniu każdej kadencji, ustaniu funkcji lub zatrudnienia.
3. Obowiązek poufności dotyczy wszystkich członków PTPa oraz osób zatrudnionych w PTPa, które weszły w posiadanie informacji poufnych przypadkiem albo z powodu błędu lub niedołożenia należytej staranności przez osoby, o których mowa w pkt 2 powyżej. Osoba nieupoważniona, która weszła w posiadanie informacji poufnych w takich okolicznościach, ma obowiązek zabezpieczyć nośniki informacji poufnej (np. dokumenty, pen-drive) oraz bezzwłocznie zawiadomić Przewodniczącego Komisji Etycznej. Przewodniczący Komisji Etycznej podejmuje stosowne działania.
4. Zasada poufności nie może być dochowana w przypadku, gdy osoba, której skarga dotyczy, złoży – zgodnie ze Statutem PTPa - odwołanie do Walnego

Zebrania Członków od decyzji Zarządu wymierzającej karę wykluczenia. Informacje dotyczące skargi, w tym informacje poufne, zostają przekazane Członkom PTPa wraz z zawiadomieniem o terminie Walnego Zebrania.

A5. Zasada szybkości

Wszystkie komunikaty, zawiadomienia, odpowiedzi i działania objęte niniejszymi procedurami winny być przekazywane lub podejmowane niezwłocznie.

A6. Kontynuacja rozpatrywania skargi lub zapytania

1. Wycofanie skargi lub zapytania przez osobę, która je złożyła, nie jest wiążące dla Komisji Etycznej, Zarządu lub Walnego Zebrania Członków. W takim wypadku, jak również, gdy osoba składająca wycofa się ze współpracy, organy te – kierując się własną oceną - mogą kontynuować rozpatrywanie skargi lub zapytania.
2. Komisja Etyczna, Zarząd lub Walne Zebranie Członków – kierując się własną oceną - mogą kontynuować rozpatrywanie skargi również w przypadku:
 - wycofania się ze współpracy przez członka, którego skarga dotyczy,
 - zaprzestania kontaktu z jego strony,
 - rezygnacji z członkostwa lub
 - śmierci.
2. Na tych samych zasadach Zarząd lub Walne Zebranie Członków może kontynuować rozpatrywanie odwołania wniesionego od rozstrzygnięcia wydanego w sprawie skargi.

B. Rozpatrywanie skarg i zapytań

B1. Rola Komisji Etycznej, Zarządu oraz Walnego Zebrania Członków w rozpatrywaniu skarg i zapytań

1. Komisja Etyczna
 - a. bada zasadność skargi, a następnie podejmuje uchwałę, w której skargę oddala, uwzględnia lub postępowanie umarza zgodnie z pkt B6.1;
 - b. uwzględniając skargę, może:
 - wymierzyć jedną z kar, o których mowa w pkt B6.2 lit. a – d,
 - zarekomendować członkowi, którego skarga dotyczy działania naprawcze, o których mowa w B6.3 albo
 - zarekomendować Zarządowi wymierzenie kary wykluczenia z grona członków PTPa.
 - c. może z własnej inicjatywy, mając na uwadze dobro pacjenta, zbadać:
 - zgodność z zasadami etyki działań lub zaniechań zawodowych członka PTPa lub

- jego zdolność do wykonywania zawodu,
a następnie podjąć stosowną uchwałę; Komisja może podjąć działania z własnej inicjatywy w szczególności w przypadku, gdy otrzymuje niepokojące sygnały, np. z doniesień medialnych;
 - d. rozpatruje zapytanie oraz bada podniesione w nim zagadnienia etyczne, a następnie podejmuje stosowną uchwałę;
 - e. może z własnej inicjatywy zbadać zagadnienia etyczne pojawiające się w praktyce wykonywania zawodu psychoanalityka, a następnie podjąć stosowną uchwałę zgodnie z pkt B6.4 poniżej.
2. Zarząd
- a. na podstawie rekomendacji Komisji Etycznej może wymierzyć karę wykluczenia z grona członków PTPa;
 - b. rozpatruje odwołania od uchwał Komisji Etycznej, w których Komisja nakłada jedną z kar poza karą wykluczenia z grona członków PTPa.
3. Zgodnie ze Statutem PTPa Walne Zebranie Członków rozpatruje odwołania od uchwały Zarządu wymierzającej karę wykluczenia z grona członków PTPa.

B2. Potwierdzenie odbioru przez PTPa

Po otrzymaniu zapytania lub skargi Przewodniczący Komisji Etycznej potwierdza odbiór i deponuje dokumenty w bezpiecznym miejscu.

B3. Zawiadomienie członka, którego skarga dotyczy

1. Komisja Etyczna usuwa z treści skargi wszelkie informacje pozwalające na identyfikację składającego skargę, chyba że składający udzielił wyraźnej zgody na ujawnienie jego tożsamości. Informacje identyfikujące oprócz imienia i nazwiska mogą w szczególności obejmować informacje o okolicznościach sprawy.
2. Komisja Etyczna doręcza zanonimizowaną treść skargi członkowi, którego skarga dotyczy, umożliwiając mu ustosunkowanie się do zarzutów.
3. Komisja Etyczna realizuje doręczenie po zabezpieczeniu dowodów, uniemożliwiając wpływ na przebieg postępowania.

B4. Przygotowanie postępowania przed Komisją Etyczną

Przewodniczący określa status i znaczenie sprawy, a następnie przesyła kopię zapytania lub skargi do członków Komisji w celu podjęcia działań, o których mowa w punkcie B4. „Postępowanie przed Komisją Etyczną”.

B5. Postępowanie przed Komisją Etyczną

1. Komisja Etyczna dokonuje wstępnej oceny zapytania lub skargi, a następnie podejmuje jedno z następujących działań:
 - a. przyjmuje zapytanie lub skargę do rozpatrzenia, zawiadamiając osobę składającą, a następnie przystępuje do rozpatrzenia skargi zgodnie z zasadami, o których mowa w pkt 2 poniżej lub gromadzi informacje i analizy niezbędne dla oceny problemu poruszonego w zapytaniu; albo
 - b. informuje osobę składającą zapytanie lub skargę, że nie jest możliwe ich rozpatrzenie, podaje uzasadnienie, a następnie pozostawia zapytanie lub skargę bez rozpoznania.
2. Po dokonaniu wstępnej oceny Komisja Etyczna merytorycznie rozpatruje skargę lub zapytanie, kierując się następującymi zasadami:
 - a. Komisja Etyczna dąży do wyjaśnienia wszelkich okoliczności istotnych z punktu widzenia oceny zasadności skargi; ustalenia powinny być dokonywane tak sprawnie i efektywnie, jak to możliwe, w ramach dozwolonych limitów budżetowych.
 - b. Wszelkie niedające się wyjaśnić wątpliwości rozstrzyga się na korzyść członka, którego skarga dotyczy.
 - c. Jeżeli wymagają tego nadzwyczajne okoliczności, Komisja Etyczna, według swojej oceny, może przeprowadzić posiedzenie informacyjne lub konfrontujące obie strony, w ramach którego może zezwolić na zastępstwo prawne. Koszty zastępstwa prawnego strony ponoszą we własnym zakresie.
 - d. Jeśli do zbadania skargi potrzebna jest pomoc merytoryczna, Komisja Etyczna może powołać eksperta zewnętrznego lub zwrócić się do Komisji Etycznej IPA. O wsparcie merytoryczne, w tym pomoc Komisji Etycznej IPA, może się również zwrócić Zarząd oraz osoba, której skarga dotyczy.

B6. Działania PTPa po rozpatrzeniu skargi lub zapytania

1. Po rozpatrzeniu skargi Komisja Etyczna podejmuje jedno z następujących rozstrzygnięć:
 - a. Oddalenie skargi

Skarga zostaje uznana za bezzasadną, a członek uznany za niewinnego. Komisja Etyczna oddala skargę w przypadku, gdy:

 - czynu nie popełniono,
 - brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia albo gdy
 - czyn nie stanowi naruszenia zasad etyki.
 - b. Uwzględnienie skargi

Skarga zostaje uznana za uzasadnioną, a członek, którego skarga dotyczy, zostaje uznany za winnego. Komisja uwzględni skargę w przypadku stwierdzenia naruszenia przez członka zasad etyki.

c. Umorzenie postępowania

Komisja:

- może umorzyć postępowanie, jeśli skarga dotyczy członka PTPa, który został skreślony z listy członków PTPa;
- umarza postępowanie, jeśli postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby zostało zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się.

2. W przypadku uwzględnienia skargi mogą zostać wymierzone następujące kary:

- a. upomnienie,
- b. nagana,
- c. zakaz pełnienia funkcji w organach PTPa,
- d. zawieszenie w prawach członka PTPa na czas określony do lat trzech,
- e. wykluczenie z grona członków PTPa.

3. Niezależnie od kar Komisja Etyczna może rekomendować członkowi, którego skarga dotyczy:

- a. przeproszenie pokrzywdzonego,
- b. dalsze kształcenie, konsultacje, superwizję lub
- c. inne działania naprawcze.

4. Po rozpatrzeniu zapytania Komisja Etyczna:

- a. wydaje Opinię doradczą, która określa zastosowanie jednej lub kilku zasad kodeksu etycznego PTPa do przedstawionych faktów, rzeczywistych lub hipotetycznych;
- b. wydaje Wyjaśnienie Zasad, które przedstawia wyjaśnienia i/lub dokumenty stanowiące uzasadnienie lub konsekwencje zastosowania jednej lub kilku zasad kodeksu etycznego PTPa.
- c. dokonuje, w zakresie swoich kompetencji, zmian w zakresie zasad lub procedur lub proponuje zmiany w Kodeksie Etycznym PTPa.

5. Uchwałę Komisji Etycznej przesyła się członkowi, którego skarga dotyczy oraz osobie składającej skargę lub zapytanie. W przypadku gdy postępowanie nie zostanie zakończone w ciągu trzech miesięcy, a w uzasadnionych przypadkach

- sześciu, należy powiadomić osobę składającą skargę lub zapytanie, na jakim etapie znajduje się postępowanie.

6. Z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności, rozpatrywanie zapytania lub skargi winno zostać zakończone w możliwie najkrótszym terminie, nie dłużej niż w terminie jednego roku od daty wpływu.

B7. Odwołanie

1. Członek PTPa, którego skarga dotyczy, osoba składająca skargę lub zapytanie ma prawo wnieść odwołanie od uchwały Komisji Etycznej lub Zarządu w sprawie skargi.
2. Odwołanie wnosi się do Zarządu w terminie 30 dni od otrzymania rozstrzygnięcia.
3. W przypadku odwołania od uchwały Zarządu wymierzającej karę wykluczenia z grona członków PTPa, Zarząd powołuje nadzwyczajne Walne Zebranie Członków zgodnie z procedurą przewidzianą w Statucie PTPa.
4. Rozpoznając odwołanie, Zarząd oraz Walne Zebranie Członków opierają swoje rozstrzygnięcie na dowodach przeprowadzonych przez Komisję Etyczną. Na wniosek Zarządu lub Walnego Zebrania Członków Komisja Etyczna uzupełnia dowody.
5. Po rozpatrzeniu odwołania Zarząd lub Walne Zebranie Członków może samodzielnie rozstrzygnąć sprawę albo przekazać ją Komisji Etycznej do ponownego rozpatrzenia.
6. Rozpatrzenie odwołania powinno zostać zakończone w możliwie najkrótszym terminie, nie dłuższym niż rok od daty jego wpływu.

B8. Wznowienie postępowania

1. Zarząd, działając na wniosek osoby, której skarga dotyczy, osoby wnoszącej skargę lub z własnej inicjatywy, może wznowić postępowanie w sprawie skargi w razie:
 - pojawienia się nowych dowodów nieznanych w czasie rozpatrywania skargi,
 - istotnych uchybień proceduralnych.
2. Wznowienie postępowania nie jest możliwe po upływie 10 lat od podjęcia ostatecznego rozstrzygnięcia przez Zarząd PTPa.

B9. Zawiadomienia i publikacje

1. Jeżeli PTPa wymierza karę zawieszenia lub karę wykluczenia z grona członków PTPa, lub jeśli dany członek rezygnuje z członkostwa w związku ze złożeniem dotyczącego go zapytania lub skargi, PTPa w terminie 30 dni przedstawi, z

zachowaniem formy pisemnej, Przewodniczącemu Komisji Etycznej IPA oraz Dyrektorowi Wykonawczemu IPA nazwisko tego członka, charakter naruszenia Kodeksu Etycznego oraz podjęte działania.

2. IPA informuje swoje Organizacje Członkowskie oraz Członków (za pośrednictwem swojego biuletynu lub równorzędnej publikacji) o formalnych działaniach dotyczących kwestii etycznych, w tym o treści wszelkich odpowiedzi udzielonych w odniesieniu do zapytań, a także o zawieszeniu, lub wykluczeniu członka (co do którego stwierdzono naruszenie zasad etycznych), chyba że Komitet Wykonawczy IPA lub Rada IPA, według własnego uznania, wskaże nadzwyczajne powody dla ograniczenia lub wstrzymania publikacji.